

לקוטי תורה

עם ביאורי

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

פרשות בהר - בחקותי

ד"ה "כי תבואו אל הארץ"

לקוטי תורה בהר, דף לט עמודה ג

תוכן העניינים

פתיחה 3

אהבת אמת: אהבה טבעית וקבועה 3

אהבת שפת אמת: אהבה מהתעוררות 6

היחס בין האהבות 8

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

"כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה" (ויקרא כה, ב-ג). הנה משמעות הכתוב כי מיד כי תבואו אל הארץ ושבתה, קודם שיתחילו השש שנים. ויובן בהקדים ביאור הכתוב "פתחי לי אחותי רעיתי", ופירוש שאמר הקב"ה לכנסת ישראל פתחי לי בכדי שתהיי בבחינת אחותי רעיתי. הגם דכנסת ישראל נקראת תמיד בשם זה, מכל מקום בחינה זו פעמים שהיא בהתגלות ופעמים שהיא מכוסה ומסותרת. ולכן אמר פתחי, להסיר המכסה וההסתר כדי שתהיה בחינה זו בהתגלות.

ולהבין ענין מהות בחינה זו כשהיא בהתגלות, ומהו המכסה והלבוש המסתיר גילוי זה.

פתיחה

רעיתי", עם זאת, מכל מקום בחינה זו פעמים שהיא בהתגלות ופעמים שהיא מכוסה ומסותרת. ולכן אמר פתחי להסיר המכסה וההסתר כדי שתהיה בחינה זו בהתגלות. בסך הכל צריך לפתוח את הדבר, אף על פי שכנסת ישראל היא תמיד כנסת ישראל, מכל מקום היא צריכה את פקחתה, היא צריכה את גילוייה וכדי שיהיה גילוי זה, צריך לעשות מעשה.

אהבת אמת: אהבה טבעית וקבועה

ולהבין ענין מהות בחינה זו כשהיא בהתגלות מה היא בחינת אחותי, מהי בחינת רעיתי ומה עניין ההתגלות של בחינות הללו. יש אריכות דברים גדולה במאמרים הרבים לשיר השירים אבל במאמר הזה הוא נוגע בצד אחד של העניין. ומהו המכסה והלבוש המסתיר גילוי זה. כשאנחנו אומרים פתחי, אנחנו מדברים על פתיחה, על התגלות של המכסה המסתיר. השאלה היא מהו המכסה המסתיר. הרי בצד מסוים איך אפשר לכסות את הבחינה הזאת של אחות? או שהיא אחותי או שהיא איננה אחותי. לכאורה, אחותי היא תמיד אחותי

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה (ויקרא כה, ב, ג). כרגיל המאמר פותח בכמה שאלות ועיונים: הנה משמעות הכתוב מן ההבנה הפשוטה והראשונית בפסוק הראשון יוצא כי מיד כי תבואו אל הארץ ושבתה הדבר הראשון שעושים כאשר באים לארץ - זה ושבתה הארץ. קודם שיתחילו השש שנים. והרי לא כך הם פני הדברים בפועל אלא קודם יש שש שנים של עבודה ואחריהם השנה השביעית היא שנת השמיטה. הבעיה הזו מעמידה את השאלה: מה זה "ושבתה הארץ". מכאן המאמר עובר לדברים אחרים. ויובן בהקדים ביאור הכתוב פתחי לי אחותי רעיתי (שיר השירים ה, ב). ופירוש שאמר הקב"ה לכנסת ישראל פתחי לי בכדי שתהיי בבחינת אחותי רעיתי. פתחי לי, ואז תהיי אחותי רעיתי. הגם דכנסת ישראל נקראת תמיד בשם זה אם כנסת ישראל היא בגדר של "אחותי רעיתי", הרי שהיא תמיד "אחותי

הנה פירוש אחותי הוא מלשון איחוי אלכסנדרי שבגמרא, שהוא מלשון חיבור שמחבר שני דברים יחד להיות לאחדים כגוף אחד ממש. וכך הוא על דרך משל עניין האהבה הטבעית שבנפשות ישראל ממקור חוצבן, שהן חלק אלוך ממעל ממש ומיוחדים בתכלית היחוד באור אין סוף ברוך הוא ממש. ועל כן גם למטה אחר שנבראו מאין ליש וירדו מטה מטה להתלבש בגוף ונפש החיונית, זאת היא מדת הצדיקים מצד נפש אלקית אשר בקרבם חשקם ותשוקתם להתכלל באור ה' ולהבטל במציאות אליו יתברך בכלות הנפש ממש מעומקא דלבא, וכל ימיהם תמיד הם בביטול הנ"ל מחמת טבע נפשותם שנעשה להם טבע ואין צריכים שום התבוננות והכנה לעורר את האהבה.

ממש. המושגים אחווה ואיחוי בנויים על אותו דבר בעצמו על צמידות של שני דברים, צמידות של שני דברים שמתחברים ונעשים לדבר אחד. זהו העניין של האיחוי, וגם העניין של האחוה. עכשיו המאמר נכנס לתוך העניין הזה גם בבחינה של מעלה וגם בבחינת הנפש.

וכך הוא על דרך משל עניין האהבה הטבעית שבנפשות ישראל ממקור חוצבן שהן חלק אלוך ממעל ממש ומיוחדים בתכלית היחוד באור אין סוף ברוך הוא ממש. ההבנה הזו מבוססת על הדימוי שנמצא כבר במדרשי שיר השירים שמדברים על כך שקשר של אחווה הוא קשר שאני נולד איתו, הוא לא קשר שאני יוצר, זה קשר שקיים ואינני יכול להיפרד ממנו. ומכיוון שנשמות ישראל במקורן הראשון הן חלק אלוך ממעל, ועל כן גם למטה אחר שנבראו מאין ליש וירדו מטה מטה להתלבש בגוף ונפש החיונית ואז לכאורה אנחנו כבר קיימים באופן נפרד וכאילו ניתק הקשר שהיה ביסודו. הנפש היא חלק אלוך, אבל הניצוץ הזה כביכול נפרד ומוכנס אל מקום אחר ועם כל זה, הקשר הזה עדיין קיים. זאת היא מדת

אז מה זאת אומרת לכסות את בחינת אחותי? זאת בעצם השאלה. הנה פירוש אחותי הוא על מנת להבין מה זה "אחותי" אנחנו צריכים להגיע לאיזושהי דרגה של הפשטה, אנחנו צריכים להגיע לשורש הדברים. הוא מסביר שהשורש הבסיסי של בחינת "אחותי" הוא מלשון איחוי אלכסנדרי שבגמרא מה זה איחוי אלכסנדרי, בגמרא מדובר על איחוי בכלל, שזה תפירה של קרע או תפירה של שתי יריעות בד שתופרים אותם. איחוי אלכסנדרי הוא סוג של תפירה מעולה בדרגה הגבוהה ביותר. אלכסנדריה הייתה באותם הזמנים אולי המרכז התרבותי החשוב בעולם מכל בחינה שהיא, ולכן כמו שהיה זמן שהיו שמדברים על איכות אמריקנית או איכות יפנית בהקשרים אחרים, באותו אופן, בזמנם, אלכסנדריה הייתה קנה המידה. כאשר דיברו על 'איחוי אלכסנדרי' דיברו על איחוי בדרגה מקצועית גבוהה, תפירה אומנותית, כזו שלא משאירה סימן. העניין של האיחוי הזה הוא שמאחים שני דברים, שתי יריעות או מאחים קרע, עד שלא נשאר בו סימן שהוא מלשון חיבור שמחבר שני דברים יחד להיות לאחדים כגוף אחד

של זהות ושל הזדהות של האדם עם עצמו. מכאן ניתן להבין גם את בעיית הכיסוי וההעלם.

ההבדל בין הצדיק לבין זה שאינו צדיק לעניין האהבה הטבעית אינו הבדל בבחינת האישיות, או בבחינת ההשגה-אלא מבחינת הבהירות או הברירות. כמו שהוא יסביר בהמשך לגבי בעיית הכיסוי, הצדיק הוא לא בהכרח האיש שעשה מעשים גדולים והשיג השגות עליונות ואשר על כן הוא נמצא באיזה רום המעלה. אלא מעלת הצדיק היא באשר הוא איש שלא קילקל את הקשר, לא קילקל את ההתקשרות, ולכן תשוקתם להתכלל באור ה', ולהיבטל במציאות אליו יתברך. בכלות הנפש ממש, מעומקי דליבא שזה אותו סוג של קשר כמו שיש לאדם עם עצמו. הקשר שלהם אל הקב"ה הוא קשר של זהות, קשר של ההווה של חלק מסוים שנפרד, ושעכשיו הקשר היחידי שיש לו-זה עם המהות של עצמו. לשם הוא מתחבר, כך היא דרכו וכך הוא צריך לעשות. וכל ימיהם תמיד הם בביטול הנ"ל מחמת טבע נפשותם שנעשה להם טבע ואין צריכים שום התבוננות והכנה לעורר את האהבה. אם נחזור לאותה הדוגמה, שלמעשה איננה דוגמא כל כך: העניין הזה שהאדם מאוהב בעצמו הוא לא דבר נדיר. לא צריך להרבות ולהסתכל בראי כדי להגיע לדבר הזה, בשביל להגיע לזה לא צריך להתייגע ולעורר את האהבה, אדם לא זקוק לשבת ולהתבונן בעניין הזה. זו שאלה של זמן באיזו מידה ובאיזו רמה הדבר הזה פעיל בתוכו. אבל הוא איננו זקוק לעורר אותו. ואיננו זקוק ליצור

הצדיקים מצד נפש אלקית אשר בקרבם חשקם ותשוקתם להתכלל באור ה' ולהבטל במציאות אליו יתברך בכלות הנפש ממש מעומקא דלבא, הוא מסביר כאן את האהבה הטבעית. יש אהבה שנוצרת כאשר אני מתאהב באדם, בדבר או באיזה עניין שנמצא מחוצה לי. האהבה הזו היא במהותה לא אהבה טבעית, משום שהיא איננה נובעת מתוך שורש מהותי העצמית. הייתי יכול להישאר באשר אני בלי שאוהב את אותו הדבר. זאת אומרת, התופעה הזאת היא לא תופעה מהותית, היא לא הכרחית. אבל יש סוג אחר של אהבה, שהיא הקשר של הדבר כשלעצמו. הקשר הזה של הדבר עם עצמו - איננו נזקק לסיבות. במציאות שלנו לצער הלב גם קשרי משפחה הם עניין שיש בו שינויים, הם עומדים מתקשרים, מתרופפים ומתחזקים. אבל יש קשר אחד שקשור לנקודה שהוא מדבר עליה - הקשר של האדם עם עצמו. אנשים אוהבים את עצמם, הם אוהבים את עצמם לא מפני שיש בהם מעלות, המעלות אולי משנות משהו, אבל איננו זקוקים לשום הסבר כדי לאהוב את עצמנו. מדוע? משום שהקשר של אדם עם עצמו הוא קשר של הדבר עם עצמו, זה לא קשר שפונה החוצה. מה שהוא קורא לו כאן קשר של אחווה, הוא הקשר של דבר עם עצמו, קשר שאיננו זקוק לסיבות ולהסברים. לכן הוא קורא לאהבה הזו, 'אהבה טבעית' משום שהיא איננה נזקקת לשום דבר, היא אהבה של הדבר לעצמו. האהבה הטבעית נובעת מעצם המצב, מעצם ההווה, מעצם העבודה ש'אני הוא זה', למעשה זהו קשר

וכמו שכתוב: "אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך", וכתוב: "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך", והוא על דרך משל כאהבת אח ואחות שהאהבה ביניהם קבועה ונטועה מעצמה בטבע בתולדותם בלי שום התעוררות כלל, וזו היא אהבה האמיתית מנקודת אמת לאמתו שאין לה הפסק ועומדת לעד. מה שאין כן כשאין אהבה זו קבועה ונטועה בלב האדם כי אם בשעה שמעורר את האהבה בעתים מזומנים, בשעת קריאת שמע ותפלה וכיוצא בו, ואחר כך חולפת ועוברת ממנו.

וכתיב: "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" (דברים ו, ז). במשמעות הכי פשוטה הפירוש הוא מתי שאני יושב, עומד, הולך, או עושה כל דבר אחר, תמיד הדבר הזה מלווה אותי ואינני זקוק לעשות איזשהו דבר מיוחד כדי שהדבר הזה יתגלה. והוא על דרך משל כאהבת אח ואחות שהאהבה ביניהם קבועה ונטועה מעצמה בטבע בתולדותם בלי שום התעוררות כלל, וזו היא אהבה האמיתית מנקודת אמת לאמתו שאין לה הפסק ועומדת לעד. זהו קשר של מהות. ובאשר הוא קשר של מהות, הוא איננו זקוק לסיבות או לדברי התעוררות. הוא קשר שקשור לעצם מהות עצמו.

אהבת שפת אמת: אהבה מהתעוררות

להלן הוא ידבר קצת על בתולדות הדקויות שיש בעניין הזה של אהבת אמת לאמיתו. מצד אחד הרגשה שהיא אמת לאמיתה היא דבר יציב, קיים, שאיננו עובר שינוי. אך יש בכך, והוא יעסוק בזה בהמשך, גם צד מסוים של חיסרון. אהבה כזו היא אמת לאמיתו משום שהאדם איננו נזקק לשאר הדברים, הוא איננו זקוק להיבנות על דבר. והוא עומד על

אותו, משום שהוא בעצם קיים בו באשר הוא.

וכמו שכתוב: "אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך". "אם זכרתיך על יצועי"-עניינו, הפירוש הפשוט הוא-יש דברים שהאדם מגיע אליהם כשהוא עומד ומתפלל, וכשהוא עומד ומתבונן. כשיש קשר כזה שהוא קשר טבעי הנובע מתוך מהות הנפש בעצמה, האדם איננו זקוק, לא לתפילה ולא לדברים-הוא קיים תמיד, ולכן זכרתיך על יצועי הוא סוג של מישהו מהשינה, אז זהו זה-אני לא צריך לחשוב על זה, אני לא צריך לעורר את העניין הזה דוד המלך אומר: "באשמורות אהגה בך" (תהלים ס"ג ז) כלומר, אני מעיר אדם באמצע הלילה, ואם הוא שייך באמת לדברים הללו אז כל דבר שעולה בדעתו באופן מאוד טבעי ומאוד פשוט הוא הקב"ה. זו הבחינה של "אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בה": זה לא שאני שוהה בלילה במיטה וחושב דווקא בעניין הזה, אני הולך לישון כרגיל עם מחשבות שיש כרגיל בשעה שאדם מוריד את הגרב השנייה שלו, ואז אני מתעורר מהשינה וזהו, זה קיים לפני, זה קיים!, אין צורך בהתבוננות מיוחדת משום שזה אני בעצמי.

הרבה יותר קטנה. למשל מה שנקרא הוכחה טובה במתמטיקה שונה לגמרי ממה שנחשב הוכחה טובה בפיזיקה ושניהם שונים בתכלית ממה שנחשב הוכחה טובה בבית המשפט. הסיבה היא משום שלגבי הוכחה מתמטית אני דורש הוכחה שתהיה כמעט מושלמת, לגבי הגדרה בפיזיקה ההגדרה של הוכחה פחות מדויקת ובבית משפט הרף הוא נמוך בהרבה. כיוצא בזה לגבי שאר דברים שבעולם השאלה היא לא רק מידת הדיוק, אלא גם של מידת האמת שיש בדבר הזה, מהי רמת ההוכחה או רמת האמת שאני מחפש בתחום מסוים. לכן הרמב"ם שמתחיל בזה את ספרו הגדול, מגיע למסקנה שהדבר שהוא אמת אמיתית מכל הבחינות זה רק הקב"ה. הוא כותב שם שלכן אנחנו אומרים ש"ה' אלוקים אמת" (ירמיהו י, י) משום שאין שום אמת כיוצא בו. משום שכל שאר הדברים הם רק אמת בהשוואה, הם רק אמיתות חלקיות ופגומות, אבל האמת הזו היא אמת שהיא אמת מושלמת והיא האמת האחת. לכן בצד הזה, כשאנחנו מדברים על אמת לאמיתו אנחנו מדברים על דבר שהוא קיים לעולם שזה מה שהוא אומר כאן על האהבה הטבעית. בניגוד אליה יש את האהבה שבאה רק לפעמים: בעתים מזומנים בשעת קריאת שמע ותפלה וכיוצא בו ואחר כך חולפת ועוברת ממנו בזמן שהוא קרא קריאת שמע הוא התכוון למה שהוא אמר אבל אחרי קריאת שמע, כשהוא התחיל לאכול את ארוחת הבוקר שלו, כבר לא הייתה לו את אותה ההרגשה כמו בשעה שהוא קרא את קריאת שמע.

עצמו כשלעצמו בלי שינוי. מה שאין כן כשאין אהבה זו קבועה ונטועה בלב האדם כי אם בשעה שמעורר את האהבה כאשר יש דבר שאין לאדם רגש קבוע כלפיו. הרגש הקבוע הוא מדבר בו כאן בבחינת 'בשכבך ובקומך', שאדם יכול לומר: "אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בה" (תהלים ס"ג, ז), או "ואני תמיד עמך, אחזת ביד ימיני" (תהלים ע"ג, כ"ג). זו ההרגשה שמלווה אותי כל הזמן. יש ביטוי שיש לו כמה וכמה משמעויות וכמה וכמה פירושים, אבל לדעתי על פי פשוטו הוא ממש העניין הזה עצמו. כתוב "ה' צילך על יד ימינך" (תהלים קכא, ה), הפירוש הפשוט הוא שאני אינני צריך לעשות שום דבר כדי לעשות צל, אני לא צריך לעשות צל, ואני לא צריך לבנות צל. הצל פשוט נמצא שם בין אם אני רוצה ובין אם אינני רוצה. הוא נמצא שם בין אם אני מודע ובין אם אינני מודע לו. זו הבחינה שהוא קורא לזה שיש אהבה כזו שהיא דבר שהוא קיים, שהוא יציב, שהוא קבוע, שהוא איננו תלוי בנסיבות. זאת אחת ההגדרות של מושג האמת בכלל, ההגדרה שגם הרמב"ם כותב אותה בתחילת משנה תורה. הרמב"ם מגדיר את האמת כזה לנצח. אמת היא הדבר שהוא נצחי. כל דבר שאיננו נצחי, הוא לא אמת או לכל הפחות לא אמת אמיתית. אמת אמיתית היא דבר שהוא קיים בכל מקום, ובכל מצב, בכל תנאי ובכל צורה. דבר שאיננו כזה, הוא אמת חלקית ולכן הוא לא אמת גמורה. הבעיה היא שבכל תחום בתוך המציאות יש לנו דרישות אמת שונות. בדברים מסוימים דרישת האמת שלנו היא

אין אהבה זו נקראת בשם אהבת אמת לאמתו, דהיינו מנקודת האמת ממש, כי אם בשם שפת אמת, מלשון שפה לפיו שהוא אימרא שסביב הבגד דהיינו שפת הבגד וקצהו. כך על דרך משל האהבה הזאת הבאה בעת התעוררות היא שפת האמת וקצהו, דהיינו התחלת האמת, אבל אינו נקרא בשם אמת גמור לאמתו. ולכן אמרו בזהר (ר"פ תשא ד' קפ"ח ועיין שם ב'מקדש מלך' ובהרמ"ז) "שפת אמת תכון לעד", 'כוננת לעד' לא כתיב אלא תכון לעד. וכתיב: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", באמת דייקא. דהיינו בנקודת אמת ולא בשפת אמת. כי מאחר שצריך הוא תמיד לעורר את האהבה הרי לא נעשית עדיין טבע עצמותו ומהותו ממש מנקודת הלב ממש. ומכל מקום נקראת בשם שפת אמת,

מידה, זה העניין של "שפת אמת תכון לעד". ובהמשך של הפסוק "ועד ארגיעה לשון שקר", אמת שהיא זמנית היא לשון ובהרמז שקר. זו אחת ההגדרות הבסיסיות של מה זה אמת ומה זה שקר.

וכתיב: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת" (תהלים קמה, יח), באמת דייקא. דהיינו בנקודת אמת ולא בשפת אמת. כבר הגמרא מדברת על הפסוק הזה שזה "אליה וקוץ בה". החצי הראשון של הפסוק מאוד מפתיע: "קרוב ה' לכל קוראיו", אם זה היה ככה - זה היה טוב מאוד. אבל החלק השני של הפסוק מסייג את החלק הראשון. אגב, הפסוק הזה הוא הפסוק היחידי ב'אשרי' שאין בו את האות ו' באמצע. כל הפסוקים ב'אשרי' בנויים בצורה שיש באמצע ו' בחיבור בין שני חלקי הפסוק. אבל הפסוק הזה של "קרוב ה' לכל קוראיו" בנוי כהמשך אחד, "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". ומכאן יוצא, שהחלק האחרון של הפסוק 'מקלקל' את החלק הראשון. אמנם "קרוב ה' לכל קוראיו", למי? "לכל אשר יקראוהו באמת". והוא מסביר כאן שכתוב "באמת", ולא ב"שפת אמת". זה צריך להיות באמת.

אין אהבה זו נקראת בשם אהבת אמת לאמתו, דהיינו מנקודת האמת ממש כי אם לזה קוראים בשם שפת אמת 'שפה' לא במובן של שפה-לשון, דיבור אלא מלשון שפה לפיו שהוא אימרא שסביב הבגד דהיינו שפת הבגד וקצהו. כך על דרך משל האהבה הזאת הבאה בעת התעוררות היא שפת האמת וקצהו דהיינו התחלת האמת אבל אינו נקרא בשם אמת גמור לאמתו. זה נקרא 'שפת אמת' - קצה של אמת. אמת גמורה, אמת לאמיתו היא אמת שאין לה סיום, לאהבה החולפת קוראים 'שפת אמת'.

היחס בין האהבות

ולכן אמרו בזהר (ר"פ תשא ד' קפ"ח ועיין שם ב'מקדש מלך' ובהרמ"ז) "שפת אמת תכון לעד", כוננת לעד לא כתיב לא נאמר שפת אמת כוננת לעד, אלא תכון לעד תכון לעד פירושו שאני קבעתי או אמרתי דבר כזה או אחר. מתי הדיבור הוא דיבור של אמת, כאשר הדיבור הזה יהיה אמיתי מכאן והלאה עד לקצה גבול של זמן. הגדרת אמת היא לא הגדרה של מה שהיה, הגדרת אמת היא כזו שצריכה ללכת לכסות את העבר, ההווה והעתיד באותה

שהוא הסביר מה זה 'אמת' ואחרי שהוא הסביר שכל דבר שאיננו יציב וקיים ונכון - איננו אמת לאמיתה, אם כן מדוע קוראים לזה שפת אמת? ומה ההבדל בין שפת אמת ולשון שקר? אם הדבר הזה איננו יציב, מדוע הוא לא שקר? הבעיה הזו, היא בעיית יסוד בעבודת ה' באופן רחב. אם אדם חוזר וחושב אז אדם אומר לעצמו: היום, אתמול, בשעת התפילה, או בנעילה של יום הכיפורים הייתה לי חוויה. השאלה היא מה הייתה טיבה של החוויה הזו, כמה היא הייתה אמיתית. ואחת השאלות היא, אם היא באמת הייתה חוויה אמיתית, אז מה קרה לה יום אחרי, או מה קרה לה שעה אחרי. ואז מתעוררת השאלה: אולי כל החוויות הללו לא היו אלא משהו רציני אלא אוסף של דמיונות. הרי באופן כללי, איך אנחנו עושים את הבדיקה הפרקטית הפשוטה, כאשר אני מתעורר על יצועי או באשמורות, איך אני יודע אם מה שאני חווה הוא אמיתי או חלום. אחד הדברים שאפשר לעשות, זה לראות אם הדבר שראיתי עדיין קיים. אם פתאום באמצע הלילה יש כוס מים ליד המיטה שלי, יכול להיות שחלמתי על זה ויכול להיות שזה אמיתי. אחד המבחנים לבדוק אם זה היה אמת או חלום, הוא לבדוק האם הכוס הזו עדיין נשארה. אם הכוס לא נשארה, מן הסתם זה היה חלום. אם הכוס עדיין עומדת במקום, אז כנראה זו כוס אמיתית ולא רק חלום. השאלה לגבינו היא: הייתה חוויה, החוויה הזו איננה קיימת יותר -אולי זה היה רק חלום של חוויה, אולי זה לא היה דבר של אמת, אלא דבר של שקר, זו בעיה חמורה משום

אז ה' קרוב לכל מי קוראים אותו באמת, ולא בשפת אמת. מדוע? כי מאחר שצריך הוא תמיד לעורר את האהבה הרי לא נעשית עדיין טבע עצמותו ומהותו ממש מנקודת הלב ממש. ולכן היא נקראת שפת אמת, זאת לא אמת ממש, משום שאם אני צריך בכל פעם לחזור ולעורר את האמת, פירושו של הדבר שזה לא נעשה עדיין אמת, מתי דבר הופך להיות אמת? כאשר הוא נשאר קבוע, ואיננו נזקק לדבר אחר. כשאני מלמד ילד שאחד ועוד אחד זה שתיים, אז אחרי שאני עובר את השלב הזה מספר מספיק פעמים, אני מגיע להבנה ולשכנוע. בשלב הזה אין צורך לחזור ולהסביר שוב שאחד ועוד אחד זה שתיים, זה כבר פשוט לי. אם מישהו יעיר אותי בלילה, כמו שהוא קרא לזה כאן - "על יצועי" או "באשמורות", ושאל אותי כמה זה אחד ועוד אחד, אני לא אצטרך להוציא את המחשבון כדי להגיע לסיכום של כמה זה אחת ועוד אחת, אלא אני מיד אענה. מדוע? משום שהדבר נעשה נטוע, נעשה חלק מתוך המבנה של המחשבה והקיום שלי. אז מתברר שיש דברים שהופכים להיות עניין של ידיעה תמידית, אבל יש דברים שאדם יכול לשחזר אותם, גם מבחינה אינטלקטואלית, וגם מבחינה אמוציונלית. הוא יכול לשחזר חוויה מסוימת, הוא יכול לעורר אותה מחדש והוא יכול להגיע לאותן המסקנות אבל הדברים הללו אינם חלק מהאני שלו, ואשר על כן הוא עדיין לא לגמרי באמת. פה הוא מוסיף, וזה מועיל קצת בשביל לחזק את הלב... ומכל מקום נקראת בשם שפת אמת השאלה היא בעצם כך: אחרי

מאחר שעל כל פנים בשעה זו מעורר את האהבה מנקודת לבו, כל חד לפום שעורא דיליה. וגם אחר התפלה נשאר רשימו, שבזכרו את ה' מתעורר רוח נדיבה בקרבו מאליו לאהבת ה', והרי נתקיים בו גם כן מה שכתוב אם זכרתיך גו'.

חיי ופעמים כל ימי חיי מבלי להגיע לדבר שהוא נקודת האמת של עצמו. איך אפשר לדעת דבר כזה? אפשר לראות לעתים כאשר אדם בעצמו עובר או מגיע באיזשהו מצב לסוג מסוים של חוויה ואז הוא מגלה שכל מה שהיה קודם לא היה אלא דברים שעל פני השטח שלא הגיעו לאיזשהו עומק אמיתי. אותו אדם בעצמו אינו יודע על הדברים הללו, אלא שלפעמים הדברים מגיעים בנקודות קיצוניות ביותר של חיים. לפעמים כשאדם עומד בין חיים ומוות, בהכרעה שבאמת קובעת את חיי-אז יש תחושה אחרת לגמרי. ניקח דוגמה מתחום אחר: אין אדם שלא יודע מה זה כאב. אני מדבר על כאבים פיזיים. כל אדם יודע איזשהו כאב. קורה שאנשים מסוגים שונים מייללים על כל דבר, על מעט דברים, אבל בשביל לדעת עד כמה יכול כאב להגיע, לפעמים אני עובר את חיי ואני לא יודע שמה שיעורה שאני התלוננתי עליו כל ימי, היה דבר לא נורא. מתי אני מבין את זה? כשפעם אחת קורה לי משהו רציני, ואז אני יודע מה זה כאב. ואז אני יודע שמה שהיה קודם שבכיתי והתלוננתי עליו, ורצתי לאמא שלי, הוא דבר שולי לגמרי - עכשיו אני מבין מה זה נקרא לכאוב. כאשר אדם אומר שיש לו כאב בלתי נסבל, זה לא אומר שהוא משקר. אלא זה קשור למה שהוא רוצה לומר פה- "לפום שיעורא דיליה". לפי המצב והמדרגה, אם הגעתי לקצה זה לא אומר

שהאדם יכול לחוות כל מיני חוויות, יש חלומות בשינה ויש חלומות שבהקיק, ובדרכים אחרות שבהם החוויה היא של שקר, וכולה בעצם דמיון בלי שום ממשות.

אז השאלה היא מדוע זה נחשב ל'שפת האמת'. והתשובה היא שמאחר שעל כל פנים בשעה זו מעורר את האהבה מנקודת לבו בראש ובראשונה יש כאן עמידה על העוצמה של ההתעוררות. צריך לזכור שנקודת ההתחלה שלו במאמר הזה היא כבר רמה גבוהה מאוד של חוויה. הוא מתאר אדם שבקריאת שמע או בתפילה באמת הגיע לרמת חוויה כזו שהוא עורר את הדברים באמת מנקודה פנימית. זה הצד האחר של הדבר - ההבחנה מהי עומקה של החוויה, עד איפה היא הגיעה, עד לאיזו נקודה היא הגיעה. הוא מסביר כאן שאם אדם מעורר אותה ומגיע באמת לנקודה כזו, כל חד לפום שעורא דיליה זאת הערה מקבילה שדנה בשאלה אחרת. יש בעיה שאפשר לקרוא לה - מבחן האמת של הדברים והמבחן הזה איננו מוחלט לחלוטין, הוא לא לגמרי אובייקטיבי. אם לדוגמה אדם אומר דבר מנקודת ליבו. ליבו של אדם בנוי על עומק אחר עומק, שכבה אחר שכבה. השאלה היא עד איזה עומק הגעתי. יש אנשים שאינם מגיעים לדרגה כזו של עומקים משום שהם מעולם לא הגיעו למקומות האלה. קורה בתוך המציאות האנושית, שאדם יכול לעבור לא רק יום או יומיים, אלא את רוב ימי

דרגת האמת שאני יכול להגיע אליה היא עכשיו אמת.

וגם אחר התפלה נשאר רשימו שבזכרו את ה' מתעורר רוח נדיבה בקרבו מאליו לאהבת ה', והרי נתקיים בו גם כן מה שכתוב אם זכרתך גו'. מהי הנקודה הזו של שפת אמת? שגם אם הדבר הזה אינו מלווה אותי, בלכתי בשוכבי ובקומי, בפתחי את עיניי, הוא עדיין נמצא בעוצמה כזו שברגע שאני מתעורר אני מתחיל להיזכר או מתחיל לחשוב בעניין הזה, ההרגשה הזו של החוויה חוזרת אלי. ההרגשה מתחילה לחזור אליי, גם אם לא באותה עוצמה. זה אחד הסימנים של מה שהוא קורא לזה הרגשת אמת. לשם דוגמה, יש ספר אוטוביוגרפי ששם מתאר המחבר שהוא היה מאוהב והוא כותב: במשך שבוע חוויתי על קפה שחור ואהבה. זה קורה. אבל לא שמעתי על אנשים שיחיו את כל ימיהם ככה, אבל זה קורה לבן אדם שגם אחרי שהוא כבר התחיל לאכול עוד משהו ועדיין בכל פעם שהוא נזכר באובייקט של האהבה אזי החוויה שבה ומתעוררת. זה סימן שהדבר הזה נגע בו, אם זה לא היה נקודת האמת, לפחות זה היה שפת אמת. נגעתי בדבר. זה מה שהוא קורא לו 'שפת אמת' - נגעתי בקצה של האמת, אולי לא הגעתי למרכז שלה, אבל נגעתי בה, הסימן שנגעתי בה-הוא שאני שוב חושב על העניין הזה, ושוב ההרגשה מתעוררת.

שזה באמת הקצה האחרון, שזה הקצה האובייקטיבי, אלא שמבחינתי כן, הגעתי לקצה, אין בעולם שלי כעת חוויה יותר עמוקה. כשאגיע למקום עמוק יותר, אז אוכל להגיד לעצמי שמה שהיה קודם לכן לא היה רציני. זו תופעה אוניברסלית, דברים כאלה וכיוצא בזה קורים לאנשים גם באהבה. אדם מרגיש רגש עמוק, סוער וחם שבסופו של דבר מתברר כדבר שנכון לפי ההגדרה של המצב הקיים. בתוך מצב אחר, בתוך מציאות אחרת יתברר שכל הרגשות הללו לא הגיעו עדיין עד לנקודת הלב. כשהוא יגיע לדרגה כזו הוא יבין שכל מה שהיה קודם לכן, לא היה ברצינות. זה מה שהוא אומר כאן על 'שפת אמת'. כאשר אדם מרגיש חוויה עמוקה ביותר לפי שיעור ומעמד נפשו כעת, באשר הוא שם. יש דרגה מעל דרגה בזה ולפעמים אני מגלה אותה. כשהאדם גדל עם בחינה זו, הוא מרגיש שמה שהיה קודם, אם הוא באמת גדל, לא היה מספיק. רבי נחמן מברסלב היה אומר שאדם צריך לחיות חיים כאלה שמה שהיה אתמול "השמיים מעל ראשי" - יהיה היום הקרקע שמתחת רגליי. זה לא פשוט לחיות חיים כאלה. לפעמים אדם מתגעגע, הלוואי שיהיו לו את השמיים שהיו לו לפני כמה שנים. בינתיים השמיים ירדו הרבה הרבה יותר נמוך, זו חוויה ממין אחר. מה שהוא אומר כאן שכאשר האדם לא מגיע למיצוי עצמי, ולפי שיעורא דיליה - זו הייתה חוויית האמת. יכול להיות שלכשיגדל או שיעבור משהו אחר, אז הוא יבין שזה עדיין לא הגיע למיצוי, לנקודת הלב אלא שבשעה זו רמת האמת שאליה אני יכול להגיע.

ועל מה שכתב במקום אחר בענין שמונה פעמים אמת ויציב. הארבע פעמים אמת הראשונים עד עזרת אבותינו הוא רצון ותשוקת הלב להידבק בה' עד כלותו הנקרא היכל הרצון, ואח"כ עוד ארבע פעמים אמת דהיינו אמת האמתי שמסייעהו מלמעלה להתאמת הארבע אמת שלמטה להיות אמת אמיתי במסירות נפש עד כלותה כו'. ועיין אגרת הקודש ד"ה וזורע צדקה שכר אמת.

והסיבה שמונע את האהבה מליכנס לעומק נקודת הלב ממש, כי הנה אהבה זו מלוכשת ומוסתרת בכח המתאווה לדברים גשמיים מנפש החיונית, ששרשה בחינת גסות הרוח, משכא דחויא החופף ומסתיר על כח ובחינת אהבה זו.

ומסכם את עסקאות היום. הוא רושם ורושם מספרים, מותח קו, ואז הוא נעצר- מציץ לראות, ורואה שהוא שוקע במחשבה, אחרי כמה דקות הוא רואה אותו עושה קו מלמטה ורושם סך הכל, ואז משהו עלה בדעתו והוא רושם מתחת המספרים "אין עוד מלבדו". מה זה אומר? היהודי הזה היה עסוק במסחר, קנה ומכר וסיכם מספרים, אבל הייתה נקודה של העוררות שהוא היה צריך לכתוב סך הכל. וברגע שאני נוגע בו באיזה נקודה, הסך הכל הוא לא רובלים-אלא "אין עוד מלבדו". אפילו ב'שפת אמת', כשאדם נגע בדבר, ברגע שאני נוגע באותו עניין מחדש אני שוב נזכר ושוב מגיע לאותה חוויה, לפעמים באותה עוצמה, למרות שאני לא חושב על זה כל היום כולו. יש כאן אזכור לעיין ב'ספר של בינוניים' בנוגע לאזכור של הבעיה של אמת ושפת אמת.

ועל מה שכתב במקום אחר בענין שמונה פעמים אמת באמת ויציב. ב'אמת ויציב' מוזכרת המילה אמת שמונה פעמים. הארבע פעמים אמת הראשונים עד עזרת אבותינו הוא רצון ותשוקת הלב להידבק בה' עד כלותו הנקרא היכל הרצון, ואח"כ עוד ארבע פעמים אמת דהיינו אמת האמתי שמסייעהו מלמעלה להתאמת

דבר זה קורה גם עם רגשות הרבה פחות סימפטיים, יש אנשים ששונאים, ואז זו ממש אותה תופעה. לפעמים קורה שאני יכול להירגע, אבל אם אני שוב אראה את הפרצוף של השונא שלי אז כל החוויות הישנות חוזרות ונעורות מחדש, יכול להיות שאני לא מודע לזה. כאשר לבן אדם יש חוויה שהגיעה עד לנקודת האמת, היא מלווה אותו כל הזמן. יש דברים שנגעתי בדבר שהיה אמיתי, ואם נגעתי בדבר שהיה אמיתי-פירושו של דבר שהוא תמיד צריך ליצור, יכול להיות מסוגל ליצור את הדבר שהוא כאילו יוצא מרגע מתוך תחום כזה של החשיבה, ואז זה אומר שהדבר היה אמיתי-אלא משום שיש דברים אחרים שמעסיקים אותי, יש מחשבות אחרות שמעסיקות אותי, החוויה לא נמצאת כל הזמן באותה מידה של התגלות, באותה מידה של עוררות. סיפרו פעם סיפור על חסיד אחד שהיה סוחר גדול, הוא היה גם נקרא אחד החסידים הגדולים. היו תופעות כאלה... חסיד גדול לא היה חייב להיות דווקא אביון שהולך עם מכנסיים קרועים... אותו חסיד ישב בביתו, מאוחר בלילה ומישהו הציץ בחלון בזמנים שלא רגילים לעשות את זה, וראו שהוא יושב

והם נראים לי חלק מהותי ממנו. הם נוגעים ב'אני' שלי משום שאנחנו חיים נפש בתוך גוף, לכן תמונת העולם וגם תמונת האני שלי מופיעה עם כיסויים. התיאור הזה של הכיסוי הוא כמו דבר שיש לו מסביב הרבה מאוד קליפות, התוצאה של הקליפות האלה היא שלפעמים אני טועה לגמרי לגבי הבנתו של הדבר בעצמו, משום שאני מזהה לא את התוך, אלא את הקליפה עם אותו הדבר. יכול להיות שאני כל הזמן מתייחס לדברים לא במהותם, אלא בקליפתם, והקליפה הזו נוצרת משום שאני חי בתוך קליפת המציאות, אגוז למשל, בנוי על זה שיש לו קליפה אחת, לפעמים היא נושרת ולפעמים איננה נושרת, ומתחת לקליפה הזו יש קליפה אחרת, ומתחת לקליפה הזו יש תוך. כדי להגיע אל התוך הזה, לפעמים אני מזהה את הדבר עם הקליפה החיצונית, ואינני יודע בכלל שהתוך הוא שם מעבר, משום שהחיים שלי בונים את קליפות החיים בתוך הדבר עצמו.

ביחס לנפש החיונית הוא מסביר כאן ששרשה בחינת גסות הרוח משכא דחויא עור הנחש. החופף ומסתיר על כח ובחינת אהבה זו, מהי גסות הרוח. יש בגסות הרוח כמה דרגות, הוא לא עוסק בגסות הרוח במשמעות המדוברת כיום אלא על סוג מסוים של גאווה. גסות הרוח הוא הבניין שהאדם בונה את האני שלו כהוויה שהיא כביכול הוויה העומדת בפני עצמה. מה שעושים בגסות הרוח-זה מבנה שלם של סטרוקטורות על, שנבנים על שורש ההוויה, וכל מבני העל הללו, מסתירים את האני. איפה נמצא אני? בהרבה מאוד

הארבע אמת שלמטה להיות אמת אמיתי במסירות נפש עד כלותה כו' ועיין אגרת הקודש ד"ה וזורע צדקה שכר אמת יש ארבע פעמים אמת שמבטאות את זה שאני מנסה להגיע אל האמת, ואחר כך אני מקבל כנגדו את מתנת האמת. יש ארבע עולמות של עלייה שאני עולה לקראת האמת, ויש ארבע עולמות שיוורדים לקראת האמת, שהאמת הזאת תהיה אמת באמת.

כל זה מדבר על הרגש שלא קשור שלא בגדולת ה', לא ברוממות ה', ולא בהתבוננות מצד עצמה, אלא בקשר הזה שהוא קורא לו "האהבה הטבעית", שהוא במובן מסוים קשר הזהות של הנשמה עם הקב"ה. קשר הזהות הזה איננו צריך הסבר, הוא לא צריך סיבות. זה אותו קשר הזה ש"א"-הוא "א". הוא שווה לעצמו, וזהו זה.

והסיבה שמונע את האהבה מליכנס לעומק נקודת הלב ממש. כיוון שהדבר הזה הוא האהבה הטבעית - מדוע אינני חש אותה? כי הנה אהבה זו מלוכשת ומוסתרת בכח המתאווה לדברים גשמיים מנפש החיונית האהבה הזו היא בעצם האהבה של העצמי. אהבת העצמי, יכולה להיות מסותרת בתוך דברים שהם כיסויים שאינם המהות הפנימית הבסיסית והיסודית של האדם, אלא הם מעטים שלה, במובן מסוים במסגרת החיפוש של האדם אחר עצמו, הוא נתקל בכל מיני דברים שהנפש החיונית מציעה אותם כתיאורים של "האני שלי". בתוך כל מבנה הדברים שקיים בתוך המציאות, יש כמה דברים שמתקשרים אל האני שלי

ויש בה מדרגות שונות כמה מיני לבושים, הקטן לפי קטנו והגדול לפי גודל מעלתו, צריך הוא להסיר אפילו בחינת לבוש דק מבחינת גסות הרוח, אמרו חז"ל אין אני והוא וכו', וצריך לפתוח את המכסה. כמשל אדם שרוצה לפתוח נקב בכותל המפסיק שצריך לחתוך ולשבור הכותל עד שיעשה מקום חלל.

של מישהו אחר. יש אנשים שמרגישים את הקרע הזה בתוכם כי מישהו עכשיו נוגע וקורע: הבגדים שלי, הרהיטים שלי, הילדים שלי. כל זה קורה בגלל גסות הרוח - העניין של התפשטות האני. האני הזה יוצא ומקבל עצמו במרחב גדול יותר. זאת בדיוק ההגדרה של גס הרוח. רוח גדולה, הרוח הולכת וגדלה, מתנפחת מעבר למה שהיא, כיוון שלאדם יש הגדרה כזו של אני-לכן מושאי האהבה שלו או התייחסות האהבה שלו הם אל השוליים. הם לא מגיעים אל השורש משום שיש שמה כל כך הרבה קליפות מסביב, שהוא לא יכול להגיע אל השורש. הוא כל כך עטוף, זה פירוש הפסוק ברוחניות "שמנת עבית כשית". יש מעטה אחר מעטה. בשביל להגיע אל התוך, אל האהבה המסותרת, אני צריך שלא להתייחס להרבה מאוד דברים שנמצאים בצד. אם אני מתייחס עם הכיסא שלי, עם השולחן שלי, עם החדר שלי, עם העבודה שלי, עם העניינים שלי-הם ממלאים את המרחב, אז אני לא יכול להתייחס לדברים אחרים. זה עניין גסות הרוח. זה נקרא עור הנחש. הנחש הקדמוני עוטף אותנו בדרגה כזו או אחרת.

ויש בה מדרגות שונות כמה מיני לבושים הקטן לפי קטנו והגדול לפי גודל מעלתו צריך הוא להסיר אפילו בחינת לבוש דק מבחינת גסות הרוח, ככל שהאדם גדול יותר במעלה, הדרישה של ניקיון

בחינות יש את השאלה עד איפה האני שלי מגדיר את עצמו. בשביל רבים, האני שלהם בוודאי מגיע גם לבגדים. מתי אני מרגיש שפולשים לתחום שלי. כמעט לכל אדם יש מרחב מסביב, שהוא מרגיש שהוא מרחב האני שלו. ברגע שמישהו מתקרב, הוא נכנס אל תוך מרחב האני שלו. זה קשור לדברים של טופולוגיה, זה תלוי תרבות. מה זה מרחב האני? יש אנשים שמרחב האני שלהם ברגע שהוא מגיע מעבר למרחק מסוים, הוא מרגיש הרגשה של פלישה, חדירה. לפעמים אני נכנס לאיזה חדר, ורואה שהאדם בפנים סובל - אני דרכת על האני שלו, יש אנשים שהאני שלהם מסתפק בחדר אחד, ויש אנשים ש"האני" שלהם ממלא בית, יש אנשים שהאני שלהם ממלא הרבה יותר מכל זה, וכל מי שפולש לתוך התחום הזה הוא פלישה וחדירה לתוך האני שלי. יש אנשים שמבחינה זו האני שלהם ממלא מדינה שלמה, וכל מה שקורה שם זה בעיה של עלבון אישי. אם מישהו לא שם לב אליי, זה עלבון אישי-מפני שאני נמצא פה. כל אדם יש את הגבולות שלו שבצד הזה זה גבולות של גסות הרוח, של הרחבת האני שמתפשט הלאה והלאה. בבחינה מסוימת לרוב בני האדם יש איזה הרגשת אני לגבי הקניינים שלהם. הרגשה מאוד בולטת, יש על זה תיאורים ברמות שונות איך אני מרגיש כשמישהו קורע את החולצה שלי, לעומת זה שקורע חולצה

דבר! יש עניין כזה שבן אדם יכול להיות שפל שבאנשים ובזוי עם ועדיין להיות מלא גסות הרוח. אז בשביל להיות מלא גסות הרוח לא חייב האדם להיות דווקא ראש ממשלה, זה עוזר-אבל זה לא תנאי הכרחי בשביל העניין הזה. בן אדם יכול להיות כלום, אפס גמור ועדיין להיות גס רוח. לכן השבירה של הדבר היא לא באיבוד קניינים, אלא היא בעיה של שבירת ההתייחסות אל הכלים. שבירת ההתייחסות אל הכלים אל האני, היא זו שקובעת את המעבר בין גסות הרוח ללא גסות הרוח. זו דרך ארוכה, שהאדם צריך לשבור את ההתייחסות הזו, לא פעם שבירת ההתייחסויות הפנימיות היא יותר קשה, יותר מסובכת מאשר במקרה של ההתייחסויות החיצוניות. מסתבר שבדברים מסוימים לפעמים קל יותר לוותר על דברים שהם חיצוניים, שהם לא שייכים. אבל כשאני מגיע לדבר שהוא קרוב יותר, אינטימי יותר, לשבור את הדבר הזה - זה הרבה יותר קשה, וזה נעשה יותר קשה משום שאני עוסק בשכבות יותר דקות, יותר עדינות, וצמודות אל הזהות העצמית. הצמידות לזהות העצמית נעשית עד כדי כך שלפעמים אני כבר לא יודע אם אני נמצא בפנים או בחוץ, אני כבר הגעתי אל הדבר, כשאני ימצא עדיין איזה שכבה חיצונית, כאן מתחילה פרשה שבמקום אחר הוא אומר שיש דברים שרק הקב"ה יכול לתקן, הם כל כך קשורים וזהים שהאדם אינו יכול לתקן אותם משום שהם יכולים להיקשר. ככל שאדם יכול לשבור את

ההתייחסות היא יותר חמורה. הבעיה היא שיש בזה דרגות, שהם נעשות יותר ויותר דקות. העניין הזה הולך ומקיף את כל המציאות שלי, מהצעצועים שלי עד לדברים כמו האידיאות שלי, בניין מבנה האישיות שלי. כל הדברים האלה הם מעטים שנעשים דקים ודקים יותר, ויותר ויותר זהים. ככל שהאדם גדול יותר, דרישת אמת ממנו נעשית חמורה יותר, הוא נזקק להסיר עוד מעטה ועוד מעטה. על זה אמרו חז"ל: שמי שיש בו גסות הרוח, אומר הקב"ה אין אני והוא יכולים לדור בעולם. הקב"ה אומר: כשאתה נמצא, אני לא נמצא ולהיפך. שנינו יחד לא יכולים להיות בדו קיום. צריך לפתוח את המכסה, לכן כשהוא דיבר כאן על הכיסוי, את הכיסוי הזה צריך לפתוח - אמרו חז"ל אין אני והוא וכו', וצריך לפתוח את המכסה.

כמשל אדם שרוצה לפתוח נקב בכותל המפסיק שצריך לחתוך ולשבור הכותל עד שיעשה מקום חלל. הוא נכנס לעניין של העבודה, מה עושים כדי לצאת מהדבר הזה? איך אדם מסיר מעצמו את הכיסוי? אגב, זו לא בעיה דווקא של אנשים עשירים ומכובדים. לא בהכרח שמי שיש לו נכסים רבים, יהיה לו גם 'אני' גדול יותר. זה לא קשר הכרחי! הקשר הזה תלוי במידת הזהות שיש לאדם בכל מה שהוא שלו. באופן הזה יכול להיות שמישהו יהיה אביון שבאביונים והוא יהיה בבחינה הזו של גסות הרוח. הוא לא אומר שהאיש שזרק מעליו כך וכך דברים ששייכים לו, הוא נעשה בעל כורחו צדיק. משום שיכול להיות שמעטה ההסתרים יישאר אותו

או הבנתו או ידיעתו, אלא מהכוח הזה שהוא לפתע פתאום נשאר באמת לבדו. ובאשר נשאר לבדו, הוא מגלה לאן הוא שייך, הוא מגלה מי הוא. בשביל שיקרה דבר כזה, שישבור את כל המעטים, כל המעצורים ואת כל ההסברים, צריכה להגיע חוויה עם טראומה כבדה מאוד, שבה כל הדברים מתבטלים ונותר הדבר בעצמו, בלי כל הפיצולים שלו. כל עבודת האדם היא להגיע למצב כזה שהוא יוכל לשבור את המאסר שלו. אדם לא נדרש לזרוק בפועל את כל הדברים, הוא רק נדרש להגיע למצב שהוא לא יתייחס אליהם - הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה, אבל שזה לא יהיה "אני". ברגע שאדם יודע: זהו שולחן שבמקרה משמש אותי אבל הוא לא חלק מה'אני', זהו בגד שמשמש אותי אבל זה לא חלק מה'אני' שלי, זה משמש אותי אבל זה לא חלק מה'אני' שלי. כשאדם עובר אל הדברים האלה, הוא מגיע לחוויות אחרות. אתה יכול להחזיק יד ורגל, עושר וכבוד בזמן שאתה יכול להיות בכל זה מבלי להיות משועבד לכל זה. זהו הגילוי של ההארה שהאדם הוא הנפש בבחינה שזהו הדבר שנמצא בתוכיותו.

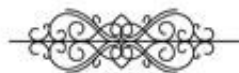
המעצור הזה, אז אהבת ה' הטבעית יוצאת מתוכו.

האדמו"ר הזקן בספר התניא מדבר על המקרים שבהם יש התפוצצות, היו מקרים של אנשים שעמדו בפני ניסיון של מסירות נפש ואז לפעמים מתגלה בתוך אדם איזה מעיין של אהבת ה', שהוא מעולם לא ידע שקיים בתוכו. אדם שלא היה בו כלום, ופתאום הוא מגלה בתוכו גם גבורה וגם שאר מדריגות. הנקודה היא שזהו מצב כל כך קיצוני, שבו בהכרח כל מיני שיקולים זרים נעלמים בבת אחת. בדרך כלל יש לאדם כל מיני שיקולים במצבים הקיצוניים הללו, כל השיקולים הללו, התכנונים והתוכניות, המעמד החברתי והמעמד האישי - כל מיני דברים שהאדם נכרך בהם בימי חייו, לפתע נופלים. וכשהם נופלים אז הברייה הזו נשארת עירומה לגמרי, ואז מתעורר הרגש הזה שהיה כל הזמן חבוי, עטוף בתוך הקליפה, כל מה שחשבתי תמיד שהוא אני נעשה בטל ומבוטל, הכול יורד ומתפשט, ואני נשאר כשלעצמי, ואז אני מתחיל להבין את הנקודה. כשאדם פושט מעליו לא רק את הבגדים אלא גם את הבשר, הוא מגיע לנקודת האמת. הוא מסביר שמה שקורה לאדם, זה לא מכוח השגתו

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: ₪ 2

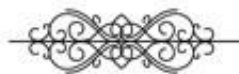

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

